

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2013

DRAMATIESE KUNSTE

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 19 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE afdelings:

AFDELING A: 30 punte
AFDELING B: 60 punte
AFDELING C: 60 punte

2. Beantwoord SLEGS die vrae oor die dramatekste wat jy bestudeer het.
3. Daar word VYFTIEN minute leestyd toegestaan voor jy met die skryf van die eksamen begin.
4. AFDELING A bestaan uit TWEE vrae. Beantwoord SLEGS EEN vraag uit AFDELING A.

VRAAG 1: *Kaukasiese Krytsirkel* OF
Epiese teater: *Moeder Courage* OF
Kanna Hy Kô Hystoe

OF

VRAAG 2: *Wagtend op Godot* OF
Teater van die Absurde: *Die Kaalkop Prima Donna* OF
Bagasie

5. AFDELING B bestaan uit AGT vrae. Beantwoord SLEGS TWEE vrae uit AFDELING B.

VRAAG 3: *Boesman en Lena*
VRAAG 4: *uNosilimela*
VRAAG 5: *Woza Albert!*
VRAAG 6: *Sophiatown*
VRAAG 7: *Nothing but the Truth*
VRAAG 8: *Groundswell*
VRAAG 9: *Siener in die Suburbs*
VRAAG 10: *Mis*

6. AFDELING C bestaan uit DRIE vrae. VRAAG 11 en VRAAG 12 is VERPLIGTEND. In VRAAG 13 is daar 'n keuse tussen drie vrae. Beantwoord VRAAG 13.1 OF VRAAG 13.2 OF VRAAG 13.3.
7. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
8. Let op na die aantal punte wat aan elke vraag toegeken is om die lengte van jou antwoorde te bepaal.
9. Gebruik jou klaskamer kennis, sowel as onafhanklike en kreatiewe denke, om die vrae te beantwoord.
10. Trek 'n streep aan die einde van elke vraag.
11. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: VERSTAAN EN ANALISEER

Beantwoord slegs EEN van die twee vrae in hierdie afdeling.

VRAAG 1: EPIESE TEATER

Beantwoord hierdie vraag as jy *Die Koukasiese Krytsirkel* OF *Moeder Courage* OF *Kanna Hy Kô Hystoe* bestudeer het.

- 1.1 Brecht wou verhoed dat die gehoor emosioneel betrokke raak by sy toneelstukke. Hy het verwag dat die gehoor intellektueel moes reageer en het eerder 'n aktiewe in teenstelling met 'n passiewe gehoor vereis. Met sy Epiese Teater het hy bepaalde konvensies ontwikkel om die probleme of temas in sy toneelstukke uit te lig eerder as om 'n ander realiteit op die verhoog te skep waarin sy gehoor hulself en die realiteit buite die teater kon vergeet. Hy wou die gehoor laat dink sodat hulle kan reageer met werklike dade wanneer hul die teater verlaat.

Lees die bostaande stelling versigtig deur en reageer dan daarop in 'n opstel.

In jou opstel van ongeveer 2 tot 3 bladsye bespreek en motiveer hoe die konvensies van Epiese Teater 'n gehoor wat die Epiese toneelstuk wat jy bestudeer het sal laat reageer. Verwys na spesifieke voorbeelde uit die stuk as ook na die volgende punte om jou bespreking duidelik te maak.

- Vervreemding (Verfremdungseffekt)
- Karakterisering en Epiese speeltegniek
- Gebruik van musiek
- Produksie en toneelontwerp
- Enige ander Epiese teater-tegnieke wat in die toneelstuk gebruik word
- Hoe al die boonste tegnieke die temas van die toneelstuk uitlig

[30]**OF**

VRAAG 2: TEATER VAN DIE ABSURDE

Beantwoord hierdie vraag as jy OF *Wagtend op Godot* OF *Die Kaalkop Prima Donna* OF *Bagasie* bestudeer het.

- 2.1 Teater van die Absurde het die gevoel van eksistensialisme en moedeloosheid, wat die mensdom na die Tweede Wêreldoorlog gekarakteriseer het, weerspieël. Die mensdom is uitgebeeld as hawelose verlore siele sonder 'n toekoms of betekenis. Hulle het die vermoë om te kan kommunikeer verloor en selfs dialoog word gebruik om die sinneloosheid van die lewe te beklemtoon. Absurde teater het die reëls en konvensies van konvensionele teater verbreek om die aard van die mensdom na die oorlog uit te beeld.

Lees die bostaande stelling versigtig deur en reageer dan daarop in 'n opstel.

In jou opstel van ongeveer 2 tot 3 bladsye, verwys na die stelling en bespreek en motiveer hoe die karakters, styl en taal en konvensies van Absurde Teater gebruik word in die absurde teaterstuk wat jy bestudeer het. Gebruik ook die volgende idees om jou bespreking duidelik te maak.

- Gebruik van taal
- Karakterisering
- Produksie en stelontwerp
- Enige Absurde Teater-tegnieke wat in die toneelstuk gebruik word
- Hoe die temas die menslike bestaan uitbeeld

[30]

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: VERSTAAN EN ANALISEER

Daar is agt vrae in hierdie afdeling. Beantwoord slegs die TWEE vrae wat handel oor die toneelstukke wat jy bestudeer het.

VRAAG 3: BOESMAN EN LENA DEUR ATHOL FUGARD

Kyk na die onderste bronmateriaal (BRON A) en beantwoord dan die vrae wat daarop volg.

BRON A

[Bron: www.johnathanrosenbaum.com]

- 3.1 Verduidelik die siklus van geweld waarin Boesman en Lena skynbaar vasgevang is. (3 x 2) (6)
- 3.2 Vergelyk die verhouding tussen Lena en Outa met die houding wat Boesman teenoor Outa het. (3)
- 3.3 Watter soort kostuums en rekwisiete sal jy kies om betekenis in terme van die karakters se sosio-ekonomiese status in die toneelstuk oor te dra? Jy kan jou ontwerpkeuses teken of beskryf met motiverings. (6)
- 3.4 Identifiseer EEN hooftema uit die toneelstuk en motiveer jou antwoord deur na die teks te verwys. (3)
- 3.5 Bron A wys die plakkaat van die film-weergawe van die toneelstuk. Die film het welbekende Amerikaanse akteurs Danny Glover en Angela Bassett in die titelrolle.

In 'n kort opstel, bespreek die sosiopolitieke agtergrond van die stuk en die aanvaarbaarheid van die keuse om Amerikaanse akteurs in die rolverdeling te gebruik. Verwys na die Swartbewussynsbeweging en Protesteater in Suid-Afrika in jou bespreking.

(12)
[30]

VRAAG 4: uNOSILIMELA DEUR CREDO MUTWA

- 4.1 In antieke Griekse Teater het die dramaturge 'n koor gebruik as 'n teaterkonvensie. Credo Mutwa gebruik die verteller of 'storyteller' in die toneelstuk as 'n konvensie.
- 4.1.1 Verduidelik EEN funksie van die verteller in *uNosilimela*. (2)
- 4.1.2 Verduidelik waar jy die verteller in die teater in die ronde styl van aanbieding sal plaas. Motiveer jou antwoord. (3)
- 4.1.3 Hoekom gebruik Mutwa slegs die Engelse taal as die verteller praat? (2)
- 4.1.4 Verbeel jou jy is gekies om die rol van die verteller te vertolk. Verduidelik hoe jy jou stem, lyf en kostuum sal gebruik om die karakter van die verteller effektief te skep. (8)
- 4.2 Verduidelik in 'n kort opstel hoekom die verhoogaanwysings van die toneelstuk impliseer dat die DRIE speel-areas (geestelike area, hoë area en *incundla*) as heilige areas gesien behoort te word. (3 x 3) (9)
- 4.3 *uNosilimela* is 'n epiese toneelstuk.
- Bespreek in 'n kort paragraaf of jy met hierdie stelling saamstem of nie en motiveer jou standpunt. (6)
- [30]**

VRAAG 5: WOZA ALBERT! DEUR PERCY MTWA, MBONGENI NGEMA EN BARNEY SIMON

- 5.1 Die twee akteurs moes baie verskillende karakters interpreteer en uitbeeld. Om dit te kon regkry moes die akteurs verskeie tegnieke gebruik. Verduidelik TWEE fisiese of vokale opvoertegnieke wat deur die akteurs gebruik is om vinnig van een karakter na 'n ander te verander. (6)
- 5.2 Die toneelstuk, *Woza Albert!* het 'n episodiese struktuur.
- 5.2.1 Wat word bedoel met die term *episodiese struktuur*? (2)
- 5.2.2 Hoekom het hierdie toneelstuk 'n episodiese struktuur? (3)
- 5.3 Bespreek kortliks die gebruik van humor in die toneelstuk om ernstige temas in die gemeenskap te ondersoek. Verwys na spesifieke voorbeelde in die toneelstuk. (5)
- 5.4 Die toneelstuk ondersoek die onmenslikheid van die Pasboekwette. Beskryf kortliks hierdie sisteem en hoe dit die karakters in die toneelstuk beïnvloed asook in die algemeen die lewens van swart mense wat onder die apartheidsisteem gebly het. Motiveer jou antwoord deur na die teks te verwys. (4)
- 5.5 As akteurs en medeskeppers van *Woza Albert!* het Percy Mtwla en Mbongeni Ngema hul vermoëns as akteurs deur strawwe stem en fisieke oefening ontwikkel. Hulle het onder andere ook 'n lewenstyl sonder alkohol of rook aangeneem.
- Verduidelik die volgende konsepte van Grotowsky se Gestroopte Teater wat as inspirasie vir die ontwikkeling van hierdie toneelstuk gedien het.
- 5.5.1 Die 'heilige' akteur (4)
- 5.5.2 Via-Negativa (3)
- 5.5.3 Plastique-oefeninge (3)

[30]

VRAAG 6: SOPHIATOWN DEUR DIE JUNCTION AVENUE THEATRE COMPANY

Lees die bronmateriaal (BRON A en BRON B) deeglik deur en beantwoord dan die vrae wat daarop volg.

BRON A – UITTREKSEL UIT SOPHIATOWN

Ruth:	What's going on Jakes?	1
Mingus:	You're a bloody good-for-nothing! You whites, you're breaking down all our houses.	
Ruth:	I'm doing no such thing!	
Mingus:	Well, who's doing it?	5
Fahfee:	They came three days early, like tricksters, conmen. They're loading people onto trucks and nobody's doing a thing. It's pitiful – families everywhere. They went for the leaders.	
Mingus:	Ja, white girl – it's your fault!	
Ruth:	My fault? How can you say a bloody stupid thing like that?	10
Mingus:	What are you doing to stop them?	
Ruth:	What are you doing? Jakes tell him to lay off. (<i>Ruth finds protection behind Jakes, Mingus moves in on her.</i>)	12
Mingus:	Don't cry to Jakes, it's your fathers and uncles and brothers who are doing this to us.	13 14

BRON B – AANHALING VAN CAN THEMBA

“Dit was 'n tyd toe die inwoners van Sophiatown ... gedrink, gegrap, gesels, gesing en gespeel (rowwe, lewendige spel) het ... voor die regering dit vernietig het ... Dit was die beste tye, dit was die slegste tye ...”

6.1 Verwys na BRON A.

- 6.1.1 Bespreek of die blaam wat Mingus teenoor Ruth (reël 9) en alle wit mense (reël 2) uitspreek ten opsigte van die gedwonge hervestiging (forced removals) geregverdig is. Motiveer jou antwoord. (4)
- 6.1.2 Wat kan ons oor Mingus se karakter uit reëls 12 – 13 aflei? (3)
- 6.1.3 Verduidelik hoekom Ruth beskerming agter Jakes soek. (2)

- 6.2 Sophiatown het kontrasterende ervarings gebied vir die mense wat daar gebly het. BRON A wys die reaksie van die karakters oor die gedwonge hervestiging. In 'n kort opstel bespreek die lewendige kultuur van Sophiatown en hoe dit kontrasteer met die tema van politieke geweld en die effek wat dit op die karakters gehad het. Verwys na voorbeelde uit die toneelstuk in die geheel. (12)
- 6.3 Veronderstel jy is die regisseur van 'n produksie van hierdie toneelstuk. Kyk na Can Themba se aanhaling (BRON B) oor Sophiatown en gebruik ook jou kennis van die lokasieblspel (township musical) om te beskryf en te motiveer watter musiekstyl jy in hierdie produksie sal gebruik. (6)
- 6.4 Bespreek jou keuse van stelontwerp vir hierdie produksie om die temas en atmosfeer oor te dra. Jy kan jou idees beskryf of teken met motivering. (3)

[30]

VRAAG 7: *NOTHING BUT THE TRUTH* DEUR JOHN KANI

Lees die uittreksel wat volg en beantwoord dan die vrae.

Thando:	It's funny, every time I try to make you talk about Uncle Themba you change the subject. All I know about him is what everybody else has told me.	1
Sipho:	I've told you everything there is to know.	
Thando:	Were you close?	5
Sipho	With whom?	
Thando:	Uncle Themba.	
Sipho:	He is dead.	
Thando	I mean before, before he left.	
Sipho:	He is my brother.	10
Thando	He must have been very close to Grandpa. Uncle Themba, that's all he talked about.	
Sipho	Of course my father always talked about Themba. When Themba left the country, at first my father blamed me for not stopping him.	
Thando	Really? I never knew that Grandpa felt that way. To me he said he loved you very much.	15
Sipho	I wish he had told me too.	
Thando	You mean Grandpa never said he loved you?	
Sipho	We African men don't find it easy to say that to our sons. It's taken for granted that we do.	20
Thando	Was Uncle Themba close to Mom?	
Sipho	What do you mean?	
Thando	People say they got along very well.	
Sipho	Who are these people saying these things to you?	25
Thando	Well everybody ...	
Sipho	I suppose they were close, very close. He was my brother.	27
Thando	Why did Uncle Themba go into exile?	28
Sipho	HE LEFT THE COUNTRY! Leave it at that.	29

- 7.1 Wat is die verhouding tussen die twee karakters in die uittreksel? (2)
- 7.2 Siphó sê dat hy vir Thando 'everything there is to know' (alles wat daar is om te weet) (reël 4) vertel het oor sy broer." Wat het hy haar vertel? (3)
- 7.3 Gebruik jou kennis van die toneelstuk in sy geheel en bespreek die verskillende ervarings van liefde en omgee (familie, vriendskap en romantiese liefde) wat Thando en Siphó gehad het. (8)
- 7.4 Beskryf watter benadering jy sou gebruik as jy die karakter van Thando of Siphó moet vertolk. Verwys na toneelspelstyle -en -tegnieke in jou antwoord. (4)
- 7.5 Die toneelstuk ondersoek Siphó se eie persoonlike konflik met die waarheid en versoening teen die agtergrond van die Waarheid-en-Versoenings-kommissie.

Bespreek hoe Siphó se persoonlike konflik uitgebeeld word in sy verhoudings met ander en die tema van verraad. In jou bespreking kan jy verwys na die uittreksel en die toneelstuk in die geheel.

(13)
[30]

VRAAG 8: GROUNDSWELL DEUR BRUCE

Lees die bronmateriaal (BRON A en BRON B) deeglik deur en beantwoord dan die vrae wat daarop volg.

BRON A		
JOHAN	I'm warning you, I'll –	1
THAMI	I know what you'll do.	
JOHAN	Don't make me.	
THAMI	Don't make you what? Kill an unarmed man? Why not? That's what you can do.	5
JOHAN	I didn't mean to –	
THAMI	But you did! You killed a man who couldn't protect himself.	
JOHAN	I didn't know he was ... I thought ... I didn't know it was his finger. They used me. You <i>know</i> that. They lied.	
THAMI	They didn't lie. You killed Julius Thwalo.	10
JOHAN	They lied about the way it happened. I didn't go there to kill somebody.	
THAMI	But you had a gun. What are guns for?	
JOHAN	I was a policeman. They gave me one. It was my job.	
THAMI	Now you want me to be your partner. How can I be that? Every time I look at you I see that poor man, sleeping in his little shack. Him, his wife and his kids in one room. Next thing, someone banging on the door, someone shouting, torches shining through the window. He wakes up, heart is jumping out of his chest. His kids cry, his wife holds his arm. Then he understands what is happening, because he's heard about it from others.	15
	<i>(Advances towards Johan)</i>	20
	He has no weapons. He goes to the door. He opens the door. Torchlight in his eyes. Men's shadows with hats, and boots, voices shouting, smell of gun oil. Then he...with all his strength of his rage, lifts up his arm and points a finger – straight at your face.	25
	<i>(He points his finger furiously into Johan's face. Johan freezes, stares bewilderedly at the finger.)</i>	
	What are you waiting for?	
	<i>(Johan violently grabs Thami's finger, spins him around and locks his left arm across Thami's neck. With his right he holds the knife across Thami's throat.)</i>	30
	Do it! Slit my throat.	32

BRON B

Johan klou aan Thami. Hulle poging tot vriendskap het 'n tyd gelede voor die handeling aanvang neem begin en het in kompleksiteit toegeneem. Op die oog af het hy 'n kans gesien – die diamandmynskema – dat Thami sou kon kry waarvoor hy gekom het, wat hom nie net sou toelaat om terug te keer na sy gesin nie, maar ook om groot verbetering aan te bring in hulle omstandighede en status. Dit word egter duidelik dat Johan nie net vir Thami help om sy doel te bereik nie, hy definieer ook die doel vir Thami. Deur dat hy dit doen ... het hy die toekoms vir Thami uiteen gesit waarby hy homself ingesluit het as 'n intieme buurman. Dit is 'n aanduiding van Johan se desperate behoefte: om toegelaat te word om sy isolasie te ontsnap en 'n einde te bring aan die lang jare van verbanning. Van Thami vereis hy – alhoewel hy dit nooit se nie – vergifnis, begrip en aanvaarding.

[Mannie Manim in die inleiding van *Groundswell*]

- 8.1 Die tema van persoonlike mag word ondersoek in hierdie toneelstuk. Bespreek die rol van mag in die verhouding tussen Thami en Johan. (8)
- 8.2 Johan en Thami's se drome vir die toekoms verskil. Verduidelik hoe elkeen van hierdie twee karakters sy toekoms sien deur na die toneelstuk in sy geheel te verwys. (4)
- 8.3 Verduidelik hoe die skryfstyl in BRON A die styl van die toneelstuk reflekteer. (3)
- 8.4 Kan hierdie toneelstuk gesien word as 'n goeie voorbeeld van Suid-Afrikaanse Teater met 'n spesifieke agenda? Bespreek die dramaturg se agenda/motivering/doel met die stuk *Groundswell*. Jy mag na BRONNE A en B asook die toneelstuk in die geheel in jou antwoord verwys. (15)

[30]

VRAAG 9: SIENER IN DIE SUBURBS DEUR PG DU PLESSIS

Siener in die Suburbs is suksesvol met die oordrag van 'n belangrike tema, naamlik die verskillende maniere waarop die liefde uitgedruk word. – André P. Brink

- 9.1 Bespreek bogenoemde aanhaling en beskryf die verskillende vorme van liefde in die volgende karakters se verhoudings in die toneelstuk. (2)
- 9.1.1 Fé en Tjokkie (2)
- 9.1.2 Ma, Tjokkie en Tiemie (6)
- 9.1.3 Tiemie en Tjokkie (2)
- 9.1.4 Jakes en Tiemie (4)
- 9.2 Verduidelik kortliks die metode wat jy sal volg as 'n akteur om 'n karakter uit hierdie toneelstuk te skep vir 'n opvoering op die verhoog. (6)
- 9.3 Bespreek in 'n kort opstel die volgende karakters met verwysing na hul taalgebruik wat tipies is van hul persoonlikhede en sosio-ekonomiese agtergrond. (15)
- Tiemie
 - Tjokkie
 - Jakes
- [30]**

VRAAG 10: MIS DEUR REZA DE WET

10.1 Beantwoord die volgende vrae.

10.1.1 Noem die verskillende betekenisse waarna die titel van die stuk, 'Mis', kan verwys. (4)

10.1.2 Die gebruik van 'mis' as die titel dra tot die konflik in die drama by. Bespreek bogenoemde stelling en motiveer jou opinie deur na die teks te verwys. (8)

10.2 Die aankoms van die sirkus kan gesien word as 'n belangrike gebeurtenis in die lewens van die drie vroue karakters, Miem, Gertie en Meisie. Met verwysing na die drome en norme van die karakters, bespreek hierdie stelling deur uit die teks te motiveer. (8)

10.3 Beantwoord die volgende vrae.

10.3.1 *Mis* vind plaas op die aand van 31 August 1936. Op watter manier dra die konteks waarin die stuk afspeel tot die betekenis van die toneelstuk by? (8)

10.3.2 Dink jy dat die boodskap van die toneelstuk anders sou wees as dit afgespeel het op 31 Augustus 2013? (2)

[30]

TOTAAL AFDELING B: 60

AFDELING C: TOEPASSING VAN PERSOONLIKE HULPMIDDELS EN BESINNING EN EVALUERING

VRAE 11 EN 12 IS VERPLIGTEND.

VRAAG 13 bestaan uit drie vrae. Beantwoord EEN van die drie vrae.

VRAAG 11

Lees die volgende gedig, *Bang vir die Blits* deur C. Louis Leipoldt en beantwoord dan die vrae wat volg.

Bang vir die blits wat bewe en blink En 'n glaspyp skiet in die sand'rige grond? Sku vir die Dood wat sy vinger wink, Met 'n gryns vir 'n glimlag om sy mond? Vrees vir die drank wat ek tog moet drink, Vir die eina van pyn van die laaste wond?	1 5
Bang vir die reis na ek weet nie waar? Die lug verkleur as die son verdwyn, Algar die wolke het opgegaar Die lewensgloed van die rooi robyn; Hy wat vermors, sal Hy ook nie spaar Bloed van die rose vir skemeringskyn? A Nee, ek is bang dat die Dood sal wink, As ek byna te oud is om op te staan: Bang dat die drank wat ek tog moet drink Smakeloos t'rug oor my tong sal gaan; Bang dat ek skaars ooit die blits sien blink As eindelijk my lewe is afgedaan.	 10 15 18

'n Groep van ses leerders het hierdie gedig gekry om op te voer as 'n koorspraak vir assessering. Jy is gevra om hulle met hulle voorbereiding vir 'n opvoering van die groepsgedig te help. Beantwoord die volgende vrae.

- 11.1 Skryf TWEE woorde neer wat die algehele gevoel en atmosfeer van die gedig beskryf. (2)
- 11.2 Verduidelik watter volume jy in die eerste twee reëls sal gebruik en hoekom jy dink dit by die vertolking/aanbieding sal pas. (2)
- 11.3 Verduidelik hoe jy die groep sal help met frases/woorde wat herhaal word in die gedig. (4)
- 11.4 Bespreek hoe jy ritme en pouses sal gebruik in die interpretasie van reëls 7 – 18 om die gevoel van die gedig suksesvol oor te dra. (4)
- 11.5 Beskryf waar in reëls 1 – 6 jy klanke kreatief kan gebruik om die betekenis/gevoel van die gedig te oor te dra. (3)

[15]

VRAAG 12

Verwys na die onderstaande bronne en beantwoord die vrae wat volg.

BRON A

Ek was baie gefrustreerd met die teksgebaseerde benadering tot toneelspel en, in 'n desperate poging om 'n ander benadering te vind, het ek gedink maskers sou 'n goeie beginpunt kon wees. Ek het toe my studente maskers laat maak wat ons versier het en daarmee klein visuele scenario's (tonele) geskep.

Ons het uitgevind dat ons karakters kon verdubbel deur identiese maskers en kostuums en dit het vir ons ongelooflike moontlikhede meegebring. Ons het karakters geskep met sulke sterk visuele persoonlikhede dat die gehoor dadelik by hulle kon aanklank vind.

Vandag probeer ek maskers gebruik as 'n manier om 'n akteur se fisiese en kreatiewe vermoë te ontwikkel – vir my is dit 'n repetisie-tegniek (-metode) om die effektiewe gebruik van beweging te ondersoek en as inspirasie vir ons om spontaan te kan speel.

[Aangepas uit 'n onderhoud met John Wright, 'n teaterpraktisyn]

BRON B

Met verwysing na BRON A en BRON B beantwoord die volgende vrae.

- 12.1 Gee TWEE redes hoekom jy dink die gebruik van maskers kan effektief werk as hulpmiddels in 'n opvoering. (4)
- 12.2 Noem DRIE redes hoekom 'n regisseur sal besluit om nie maskers in 'n produksie te gebruik nie. (6)
- 12.3 Beskryf ten minste TWEE oefeninge wat 'n fisieke teater-akteur kan doen om 'n duidelike karakter te skep deur sy fisiese uitdrukking, stamina, koördinasie en buigsaamheid te verbeter. (8)
- 12.4 Die akteurs in BRON B moes op hul bewegings staatmaak om die karakters te skep. Beskryf hierdie twee karakters deur te vertel wie jy dink hulle is of wat hulle voorstel en watter bewegings jy vir hulle sal gee om te doen. Verwys ook na enige fisieke teaterpraktisyn of metode van wie jy geleer het in Dramatiese Kunste om jou beskrywing van die bewegings duidelik te maak. Gebruik gepaste terminologie. (12)

[30]

OF

VRAAG 13

Beantwoord EEN van die volgende drie vrae.

13.1 LEWENDIGE/DIREKTE OPTREDE

OF

13.2 MEDIASTUDIES

OF

13.3 KULTURELE OPVOERING EN RITUEEL**13.1 LEWENDIGE/DIREKTE OPTREDE (KEUSEVRAAG)**

'n Akteur kyk na 'n teks. Dit is saamgestel uit 'n aantal woorde; gesprekke wat mense vir mekaar sê. Soms 'n verhoogaanwysing. Niks meer nie. Die woorde is die aanvang en die eindpunt van die akteur se werk. Tussen die eerste lees van die woorde en die uitspreek van die woorde in 'n opvoering lê die akteur se werk. Die psigologiese en fisiese voorbereiding wat nodig is om die woorde so te sê dat dit meer is as net die opsê van woorde.

[Vrye vertaling uit *Jerome Rockwood – The Craftsmen of Dionysus*]

- 13.1.1 Watter rol speel die regisseur in die akteur/speler se 'psigologiese en fisiese voorbereiding'? Verwys na jou eie ervaring in toneelspel gedurende die drie jaar wat jy Dramatiese Kunste bestudeer het. (4)
- 13.1.2 Beskryf kortliks wat jy kan doen as akteur/speler om seker te maak dat die dialoog wat jy op die verhoog sê 'meer is as net die opsê van woorde', soos Jerome Rockwood voorstel. (3)
- 13.1.3 Verduidelik tot hoe 'n mate die materiaal wat jy gekies het vir julle Temaprogram julle gehelp het met die suksesvolle aanbieding daarvan of watter probleme met interpretasie ontstaan het tydens repetisie en optrede. (8)

[15]

OF

13.2 MEDIASTUDIES (KEUSEVRAAG)

Enige mediaproduksie (film, televisie, video, DVD of radio) het 'n span spesialiste, tegnies en kreatief, nodig om die produk tot in die finale stadium te ontwikkel.

- 13.2.1 Verduidelik hoekom 'n redigeerder in enige van hierdie produksies nodig is deur sy/haar rol in die produksie van 'n film/program te beskryf. (5)
- 13.2.2 Jy het al na verskeie mediaproduksies gekyk/geluister. Kies EEN en bespreek hoe die tegniese en kreatiewe span bygedra het om die produksie se tema en atmosfeer aan luisteraars/kykers oor te bring. (10)

[15]

OF

13.3 KULTURELE OPTREDE EN RITUEEL (KEUSEVRAAG)

In die meeste kulture in die wêreld kan ons die oorsprong van drama vind in hul tradisionele seremonies. Vandag sien ons steeds verskeie drama- en teaterkonvensies tydens inheemse seremonies.

- 13.3.1 Noem 'n tradisionele seremonie uit enige kultuur waarmee jy bekend is. (1)
- 13.3.2 Beskryf TWEE teaterkonvensies wat gebruik word in die seremonie wat jy in VRAAG 13.3.1 genoem het. (4)
- 13.3.3 Daar is dalk nie 'n regisseur en akteurs in 'n inheemse seremonie nie. Beskryf wie hierdie funksies sal vertolk as deelnemers en leier in die seremonie wat jy in VRAAG 13.3.1 genoem het en hoe hulle hul funksies sal vertolk. (10)
- [15]**

TOTAAL AFDELING C: 60
GROOTTOTAAL: 150